

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 139/09-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. mája 2009 predbežne prerokoval sťažnosť I. J., B., zastúpeného advokátkou JUDr. L. D., Advokátska kancelária, B., vo veci namietaného porušenia základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 326/1998 a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 492/2006 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť I. J. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. januára 2009 doručená sťažnosť I. J., B. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozsudkom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) č. k. 7 C 326/1998-382 zo 17. októbra 2005 a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 6 Co 492/2006-465 z 8. novembra 2007.

V konaniach označených všeobecných súdov sťažovateľ vystupoval ako jeden z navrhovateľov, pričom predmetom týchto konaní bola neplatnosť právneho úkonu – zmluvy o prevode vlastníctva k bytu.

Okresný súd napadnutým rozsudkom návrh navrhovateľov zamietol s odôvodnením, že *„z vykonaného dokazovania ... mal súd preukázané, že došlo k riadnemu uzavretiu zmluvy o prevode bytu, právne perfektnej, a absolútna neplatnosť tejto zmluvy, ktorú napádali navrhovatelia sa ničím nepreukázala“*. K argumentu navrhovateľov o záveroch súvisiaceho trestného konania okresný súd uviedol, že *„občiansko-právny súd nie je viazaný odôvodnením právoplatného trestného rozsudku, len jeho výrokom o vine a treste“*.

Navrhovatelia v 2. a 3. rade (teda aj sťažovateľ) podali proti prvostupňovému rozsudku odvolanie, ktoré odôvodnili dôvodmi podľa § 205 ods. 2 písm. d) a f) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“). Poukazovali na súvisiace trestné konanie pred okresným súdom, zo záveru ktorého bolo možné usudzovať, že *„pri rozhodovaní o vine a treste súd vychádzal z existujúceho porušenia zákonných ustanovení rozhodujúcich na posúdenie platnosti kúpnej zmluvy medzi navrhovateľom 1. a odporcami. V odôvodnení trestného rozsudku sa výslovne konštatuje, že odporcovia boli uvedení do omylu, čo teda zakladá neplatnosť kúpnej zmluvy, keďže sa jedná o vyvolaný omyl.“*. Na tieto závery podľa navrhovateľov okresný súd v konaní o neplatnosť zmluvy o prevode vlastníctva k bytu vôbec neprihliadol.

Krajský súd ako súd odvolací napadnutým rozsudkom z 8. novembra 2007 prvostupňový rozsudok okresného súdu potvrdil. Poukázal len na skutkové i právne závery okresného súdu, keďže sa s nimi v plnom rozsahu stotožnil.

Sťažovateľ spolu s navrhovateľom v 3. rade podali proti odvolaciemu rozsudku dovolanie s tvrdením odňatia možnosti účastníkovi konať pred súdom, ktoré však Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením vydaným v konaní sp. zn. 5 Cdo 215/2008 z 25. novembra 2008 odmietol.

Sťažovateľ je toho názoru, „že súdy sa v prejednávanej veci dôsledne neriadili ust. § 1, 2 a 3 a nasl. O.s.p., čo má za následok porušenie jeho ústavných práv garantovaných v čl. 46 ods. 1 ústavy ...“. Dôvodom tohto názoru je skutočnosť, že navrhovateľom nebolo doručené vyjadrenie odporcov z 5. marca 2007 a v dôsledku toho boli „bezprostredne dotknutí postupom súdu, pretože o tomto vyjadrení odporcov nevedeli a nemohli naň v odvolacom konaní reagovať ...“.

Okresný súd i krajský súd podľa názoru sťažovateľa porušili jeho základné právo „na prejednanie veci nestranným súdom“ tým, že v predmetných konaniach neprihliadli na závery súvisiaceho trestného konania.

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Krajský súd v Bratislave v konaní vedenom pod spis. zn. 6Co 492/2006 a Okresný súd Bratislava III v konaní vedenom pod spis. zn. 7C 326/1998 porušili právo I. J., zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, a to právo na prejednanie veci nestranným súdom.

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave spis. zn. 6Co 492/2006-465 zo dňa 8.11.2007 a rozsudok Okresného súdu Bratislava III spis. zn. 7C 326/1998-382 zo dňa 17.10.2005 sa zrušuje.

Okresnému súdu Bratislava III v konaní vedenom pod spis. zn. 6Co 492/2006 sa prikazuje opätovne konať bez zbytočných prietáhov a o veci právoplatne rozhodnúť.

I. J. sa priznáva primerané zadostučinenie v sume 100 000,- Sk / 3 319,39 €, ktoré mu sú súdy povinné vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

I. J. sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia v sume 245,70 €, ktoré sú mu súdy povinné vyplatiť na účet advokátky JUDr. L. D. do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

K predloženej sťažnosti považuje ústavný súd v prvom rade za potrebné uviesť, že podľa ustanovenia § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania. Viazanosť petitom sťažnosti v okolnostiach posudzovaného prípadu znamenala, že ústavný súd sa nemohol zaoberať prípadným porušením sťažovateľom označeného základného práva rozhodnutím najvyššieho súdu vydaným v konaní o dovolaní, pretože v sformulovanom sťažnostnom návrhu toto sťažovateľ nepožadoval. V tejto

súvislosti ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že sťažovateľ je zastúpený kvalifikovanou právnou zástupkyňou. Preto sa ústavný súd z hľadiska namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 ústavy zaoberal len napadnutými rozhodnutiami okresného súdu a krajského súdu.

Pokiaľ ide o napadnuté rozhodnutie okresného súdu, ústavný súd poukazuje na svoju konštantnú judikatúru (IV. ÚS 65/02, II. ÚS 147/02, II. ÚS 148/02, IV. ÚS 128/04), ktorou vyvodzuje z čl. 127 ods. 1 ústavy dôsledné uplatňovanie princípu subsidiarity brániaceho ústavnému súdu poskytovať ochranu právam uvedeným v tejto ústavnej norme, ak poskytovanie takej ochrany prináleží inému súdu.

Proti rozhodnutiu okresného súdu zo 17. októbra 2005 vydanému v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 326/1998 mal sťažovateľ možnosť podať odvolanie, ktorú aj využil. O podanom opravnom prostriedku rozhodoval krajský súd, pričom táto okolnosť vzhľadom na princíp subsidiarity vyplývajúci z už citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vylučuje právomoc ústavného súdu meritórne konať a rozhodovať o uplatnených námietkach porušenia označených základných práv. Z tohto dôvodu ústavný súd sťažnosť v časti namietajúcej porušenie sťažovateľom označených práv rozhodnutím okresného súdu odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci.

Vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu ústavný súd poukazuje na ustanovenie § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť, pretože to kogentné ustanovenie § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde neumožňuje (napr. m. m. III. ÚS 124/04, IV. ÚS 14/03, III. ÚS 14/03).

Ústavný súd na okresnom súde zistil, že napadnutý rozsudok krajského súdu nadobudol právoplatnosť 7. decembra 2007. Sťažnosť sťažovateľa bola na poštovú prepravu podaná 9. januára 2009, teda zjavne po uplynutí dvojmesačnej lehoty vyplývajúcej z § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Preto v tejto časti ústavný súd predloženú sťažnosť odmietol ako oneskorene podanú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. mája 2009